

(...mai i te whārangi o tua ake nei)

ngarangara kōrero. Nō reira ka mihi anō te ngākau,
ka mihi rā.

arotake - whakawā, tātari

kāore kē i rikarika - i kaha te rere

whakatenatena- whakatītina

(mahi) kurī - kāore kē he take i pērā ai te mahi

tūāpae - pae

kātata - pātata

ngarangara - pitopito

TE KURA WHAKAPAKARI REO KA TU KI MURIHIKU

28 O HERE-TURI-KŌKĀ - 2 O MAHURU 1994

I takoto tētahi kōrero ki tērā putanga o te Muka e mea ana kia āta whakauru mai te hunga e haere ana ki tēnei hui whakapakari reo i mua mai o te paunga o *Hōngongoi*. Kei te tū tonu tērā inoi, arā kia āta whakauru mai (me ngā moni whakauru anō i te taha) ā taua wā, engari he tono atu anō tā mātou e pā ana ki tēnei kura.

Kāore mātou i te paku mōhio pēhea rā te autaia o te tokomaha e mea ana ki te haere. Nā konei ka āhua raruraru te Taura Whiri, he kore nō mātou i mārama tokohia ngā kaiwhakaako me haere atu, kia hia rānei ngā pukapuka hei hari atu, tae atu hoki ki ētahi āhuatanga pūtea tērā ka piki, ka heke rānei i runga anō i te āhua o te nui o te hunga ka tau atu.

Ko te hiahia o te Taura Whiri kia tae mai he rongo mai i a koe, mena e āta whakaaro ana koe ki te haere, engari me tau kē mai *i te wiki tuatahi, tuarua rānei*

o Hōngongoi, kia kore ai e oti ngā whakaritenga i runga i te pōnānā. Kāore i te tino hiahia ngā moni whakauru i taua wā, engari ko te rongo kōrero kē te mea nui. Mō muri kē tuku mai ai i te kotahi rau tāra mō te whakauru. Nā reira, e tau ai te mauri o te Taura Whiri ki tēnei take, tēnā patua mai he waea, waea whakaahua rānei, tuhinga kōrero rānei mena ko koe tētahi kei te haramai ki tā tātou hui o te koanga ki te whakapakari i ō tātou reo.

Mō te hunga kei Te Ika a Māui nei, ākene pea ka taea tētahi pahi, tētahi tīkiti rōpū rānei te whakarite mō te haere atu ki Murihiku e māmā ake ai te utu ki te mea kotahi, nō reira hei whakaaro noa ake tēnei. He pai kē ake pea mena ki te whakarērea mai tō tau waea me kore e eke tēnei wawata.

Heoi anō rā, me whakaomoomo te kōrero mō tā tātou kura i tēnei wā; hei reira kē karawhiua ai. E tāria atu nei ngā whakamōhio mai me te tūmanako anō ka kaha te tautoko i tēnei hui e haria atu nei ki te taha whakarunga o tēnei whenua o tātou.

whakaomoomo - āta penapena

Kua eke tēnei ki te kotahi tau nei e pūrewa ana tēnei kaupapa nui i ngā moana o te wā. Kei kō tata atu te wā e mahuta ake ai i te paewai o te rangi, ka piki haere ai ki tōna pouputanga, ki konā noho mai ai hei whetū pou i ā tātou mahi whakatairanga, whakaora i te reo Māori ā te tau e tū mai nei. Ko wai ka mōhio mena ka noho hei whetū tau tahi noa, pēnei me te matakōkiri, ka noho tonu rānei hei whakamārama i te huarahi ki tua o te awe māpara, ki te wāhi kei reira te whenua taurikura mō tō tātou reo.